

First Year BAMS Degree Examinations, September 2015

(2012 Scheme)

SANSKRIT

Time: 3 Hours

Total marks:100

• Answer All Questions

1. ग्रन्थोक्तरीत्या विशदयत : (10)
 - मृगया • कलाः
2. एकैकेन वाक्येन संस्कृतभाषायामुत्तरयत : (9)
 - कथं सिरा स्नायुत्वमाप्नोति • कः जृम्भः इति संज्ञितः • ब्रह्मकायस्य लक्षणं किम्
 - वेदिनी का • स वैद्यो वैद्यनिन्दितः। कः • मानसाः गुणाः के
3. विभागान् निर्दिशत : (8)
 - त्वचः • शरीरप्रकृतयः • शौचम् • जीवलोकस्य सुखानि
4. व्याख्यात : (6)
 - अजीर्णे भेषजं वारि जीर्णे वारि बलप्रदम्।
भोजने चामृतं वारि भोजनान्ते विषप्रदम्॥
 - अरोगः सुमना ह्येवं बलवर्णान्वितो वृषः।
नातिस्थूलकृशः श्रीमान् नरो जीवेत् समाः शतम्॥
5. सूत्राणि व्याख्यात : (6)
 - अदर्शनं लोपः • तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् • स्वतन्त्रः कर्ता
6. अधोरेखाङ्कितानां विभक्तिसाधुत्वं प्रदर्शयत : (5)
 - वृक्षं अवचिनोति फलानि। • रामेण हतः बाली।
 - प्रजाभ्यः स्वस्ति। • मोक्षे इच्छा अस्ति।
7. अधोदत्तानां वाक्यानाम् अशुद्धिपरिहारं कुरुत : (5)
 - पुत्रः पितुः सह क्रीडति। • विद्यालयस्य परितः वृक्षाः सन्ति • अहं भोजनं करोति।
 - मम गृहे त्रयः वाहनानि सन्ति। • महाराजः नाम अशोकः।
8. मलयालभाषायाम् अथवा आङ्गलभाषायाम् अनुवदत : (5)

अस्माकं देशे षड्ऋतवः क्रमाद् भवन्ति। ते च ग्रीष्म-वर्षा-शरद्-शिशिर-हेमन्त-वसन्ताः भवन्ति। तेषां मध्ये वसन्तर्तुः सर्वोत्तमः सर्वसुखकरः सर्वेभ्यश्च पथ्यकरो वर्तते। अत एव ऋतुराजः इति सः जनैर्ज्ञायते। पुराणादिषु वसन्तर्तुः कामदेवस्य मित्ररूपेण प्रख्यापितः वर्तते॥

9. संस्कृतभाषायाम् अनुवदत : (5)
- Trees are useful to us. They give us timber and firewood. The timber is used to make chairs, tables and other furniture. We get oil from the oil seeds of some trees. The leaves and fruits of some trees are used to prepare medicines.
10. टिप्पण्यौ लिखत : (5)
- हृदयम्
 - वातप्रकृतिः
11. विभक्त्यन्तरूपाणि लिखत : (4)
- माता
 - आत्मा
12. लकाररूपाणि लिखत : (4)
- अगच्छत्
 - पठेत्
 - वन्दिष्यते
 - याचते
13. प्रयोगं विपरिणमयत : (4)
- अनुजा गीतं गायति।
 - सेवकः वस्त्रं प्रक्षालयति।
 - भक्तैः मन्दिरं गम्यते।
 - त्वया किं क्रियते।
14. कोष्ठात् समुचितमुत्तरं निर्धार्य पूरयत : (4)
- छात्रः पाठं निद्रां करोति। (पठितुम्, पठित्वा, पठतु)
 - सा विद्यालयं। (गतवती, गतवान्, गतम्)
 - वृष्टिः पतति। (आकाशस्य, आकाशे, आकाशतः)
 - साधुजनसेवा। (करणीया, करणीयम्, करणीयः)
15. अर्थं लिखत : (4)
- जानुः
 - नापितः
 - शोणितम्
 - इक्षुः
16. सन्दर्भमुक्त्वा आशयं विशदयत : (4)
- राजद्वारे श्मशाने च यस्तिष्ठति स बान्धवः।
 - चक्षुः श्रोत्रे च जीर्येते तृणैका तरुणायते।
17. सूचितकथां लिखत : (4)
- पश्चाद्भवति सन्तापो ब्राह्मण्या नकुले यथा।
18. सन्धिविच्छेदं कुरुत : (2)
- नायकः
 - उपेन्द्रः
 - वागीशः
 - हरिश्शेते
19. सन्धिं कुरुत : (2)
- धातृ + अंशः
 - मनस् + ईषा
 - तत् + लयः
 - अहन् + अहः
20. विग्रहवाक्यं लिखत : (2)
- सचक्रम्
 - अनश्वः
 - जलजाक्षी
 - चोरभीतिः
21. समस्तपदं लिखत : (2)
- पूर्व भूतः
 - राज्ञः समीपम्
 - हरिश्च हरश्च
 - भूतेभ्यः बलिः